

sem; neque Lopesius, neque alius quisquam extorquere a me potuisset, ut veritatem, quæ semper mihi erit carissima, desererem. Quamobrem confidore, ut viri, qui animo a præjudiciis libero hanc meam, qualiscumque tandem sit, defensionem legerint, mihi potius, quam vanis aliquorum suspitionibus, qui angusto humano intellectu Dei omnipotentiam metiri, eique limites ponere volunt, assensionem præbeant.

VEN.

VENERABILI SERVO DEI
GREGORIO LOPESIO

PRIMO IN INDIIS OCCIDENTALIBUS

A N A C H O R E T Æ

FR. THOMAS MARIA MAMACHIUS

I doctissimi, amplissimaque dignitate præstantes viri libros a se perscriptos eorum, qui jam decesserant, & a quibus, dum viverent, multis, magnisque beneficiis aucti fuerant,

*

memo-

memoriae dedicandos putarunt; verendum profecto mihi non erat, ne aliqui existerent, qui me reprehendum existimarent, propterea quod TIBI, VENERABILIS SERVE DEI, volumen alterum ORIGINUM, & ANTIQUITATUM CHRISTIANARUM inscribere constituerim, ut qui multis nominibus me Tibi obstrictum, devinctumque perspicerem, esseque homines & pios, & Tui studiosos, quibus plurimum debebam, viderem, qui hoc ut agerem, non hortarentur modo; sed etiam flagitarent. Cum enim res egregie abs Te, praeclareque gestas non sermone vulgi; sed oratione illorum imprimis celebrari intellexissem, qui docti, qui sapientes, qui aequi virtutis aestimatores haberentur, & essent; atque in ea omnia, quae de Te ipso a Tuis civibus, illustribusque scriptoribus aliarum gentium memoriae commendata fuerant, inquisissem; ac mihi vera esse persuasissem; ita equidem sum affectus, ut singulari in existimatione Te, magnoque in honore haberi oportere contenderem. Atque non mea solum, sed late longeque propagata, plurimorumque sapientum virorum con-

sensu firmata opinio, fecit, ut causam Tuam, defensionemque aliquando susciperem: ac deinceps multis indicis, ipsoque exitu rerum perspicerem, & gratam fortasse Tibi meam operam, diligentiamque fuisse; & iis, qui me, uti pro Te ipso dicerem, impulerunt, neque inutilem, neque, ut arbitror, injunctam. Quod si nihil umquam commodi, & utilitatis Tui causa percepissem, induxisset me tamen virtus, integritas, castitas, atque innocentia morum, quibus Te in Europa, atque in America vixisse scimus; insignis praeterea, tamque late patens, nulloque studio, ut ferunt, abs Te parta doctrina, amor denique in Deum, atque incredibile studium, quo in homines ceteros, imprimisque barbaros ferebare, quorum saluti, etsi non sermone, prece nihilominus, & exemplo Tuo prospicere curabas; ut cum de primordiis, & incrementis Christianae Religionis in omnibus Orbis Terrarum regionibus disceptarem, in Te unum mentem converterem, tuoque nomini volumen secundum hujusce operis inscribendum censerem.

Utque principio de virtute dicam, quis

neget, fuisse Te jam inde a puero animo a rebus, quæ intercidant, ita alieno, ut missis divitiis, commodis, honoribus, quos Tibi polliceri patria videbatur, in solitudinem secesseris, ubi omni cura, studio, sollicitudine, quæ ad salutem ipsa per se minime conferret, solutus, cum Deo, cui Te ipsum crederas, quique Te unice delectabat, colloquere? Jam vero cum opera propinquorum, qui ægre ferebant, abs Te, in quo spem fortunarum, præsidiumque locaverant, se, rem suam familiarem, omnia, quæ ingenium, quæ virtus Tua, quæ Regis erga Te voluntas promitterent, contemptui haberi, coactus es domum repetere; quotusquisque eorum, qui Te cognoscerent, fuit, qui Te ipsum in aula, ut in templo quopiam summa cum religione versari non admiraretur? Nactus autem navim, atque opportunum in Americam navigandi tempus, ut Deo ductori assentire, clam Tuis in Mexicum profugisti, ubi rebus omnibus, ne iis quidem exceptis, quæ Tibi ex usu erant, divenditis, & pecunia, quam collegeras, egenis distributa, in extremos Te ejus regni recessus abdidisti, ut

ne

ne quis reperiretur, qui mentem Tuam a contemplatione rerum aeternarum avocaret, & pacem, tranquillitatemque animi, qua gauderes, perturbare posset. Quo quidem in loco cum in Chichimecos Anthropophagos incidisses tantum oratione, prece, exemplo valuisti, ut illi suæ obliti feritatis, non solum Tibi non obstiterint, sed adjutores etiam fuerint, ut tugurium, in quo versare, construeres. Qua re factum est, ut plerique omnes similem Te Magno Antonio fuisse arbitrarentur, quod ille feras, Tu barbaros, immanesque homines mites reddideris, & mansuetos. Quod si hoc vitæ genus, quod profiterbare singulare cuiquam, minus aptum, quod ceteris ad imitandum proponeretur, visum est; commendandum tamen, & litteris consignandum erat; ut aliis, si non exemplo (suscipi namque a nemine sine superiore instinctu, afflatuque debet) admirationi saltem esset, multosque excitaret, ut in servis suis mirabilem esse Deum confiterentur. Jam vero in ea institutione, quam summa constantia ipsos triginta sex annos, quoad nempe vixisti,

sti, abs Te fuisse conservatam constat, etsi erat aliquid, quod a communi magnorum, virtuteque excellentium hominum ratione, ac disciplina recedere videretur, inerant tamen perplura, quæ efficerent, ut mortales, qui tuum illud de fuga consilium, factumque admirarentur, iidem probitatem imitari possent. Nam si quis religionem, tuamque in fide servanda constantiam, si spem, quam omnem in Deo, non in præmiis humanis posueras, si amorem, & caritatem, qua in summum illud, atque infinitum bonum imprimis, tum in homines ducebare, quaque fiebat, ut nihil arduum, nihil grave, nihil laboriosum, nihil molestum esse judicares, si Prudentiam, Justitiam, Fortitudinem, Temperantiam, & alia animi Tui ornamenta consideret, nã ille facile intelliget, eo Te quoque nomine celebrari oportere, quod ita institutus, informatusque esses, ut non admiratores modo habere posses, sed etiam imitatores virtutis Tuæ. Ac si Anachoretarum veterum, Stylitarumque a Majoribus nostris oratione, scriptisque celebrata institutio est; propterea quod religionis, pietatis, virtutis-

que

que cultu, ac perseverantia in eo vitæ statu ostendissent, divinitus se ad asperam illam, & singularem vivendi rationem fuisse vocatos; futurum arbitror neminem, qui, cum animo res abs Te gestas collegerit, comprehenderitque Tuam in suscepto consilio stabilem, firmamque constantiam, ceu Anachoreticæ disciplinæ restitutorem non esse magnopere laudandum putet. Cum enim fidem fundamentum esse religionis, atque salutis plane cognosceres, iis decretis omnibus, quæ a Christo tradita Ecclesiæ fuerunt, ita assentiebare, ut quidvis perpeti malles, quam dubitare non dicam de dogmatibus (nam est id quidem commune omnium, qui se Catholicos esse gloriantur, ea ut credant) sed de iis quoque rebus, quæ ad disciplinam, rationemque loquendi spectarent, quæ Sedi Apostolicæ probaretur. Quinetiam erat hoc tibi consuetum, ut nullum diem præterire sineres, quo non caput aliquod sacrorum Bibliorum, quibus nostra & doctrina, & bene vivendi præcepta continentur legeres, ac diligenter mente versares, dareque operam, ut magis magisque in fide confirmareris, nihilque Te

fu-

fugeret eorum, quæ agenda cuique essent; qui Orthodoxam profiteretur religionem. Neque constans hæc Tua, perpetuaque in rebus religionis exercitatio continere se poterat, quin sese plerumque multis indiciis conspicuam faceret. Modo enim verbis, modo habitu ipso corporis, modo aliis signis ostendebas de Deo Te cogitare, ei Te ipsum, resque tuas omnes offerre, ejus Te curæ committere, orare atque obsecrare, ut ejusdem voluntate res quæque ut in Cælo, ita quoque in Terris obsequerentur. Honorare inde Virginem Deiparam, salutare, invocare, Tibi ut adesset, Teque contra impetus hostium tueretur, venerari ejus imagines, quas apud Te retinere consuevas, obtestari eam denique, ut suo Te Filio Redemptori generis humani commendatum habere vellet. Convertere Te deinceps ad Sanctos solebas, eisque atque ipsorum imaginibus honores adhibere, quos adhiberi jure posse Ecclesiæ perpetua traditione demonstraretur. Quares cum ab iis, qui Te cognorunt, quique Tecum de Te, de Tua vivendi ratione, deque studiis egerunt, memoriæ proditæ sint, non est

est cur a quoquam revocari in controversiam posse videantur. Ac dici vix quidem a mortalium quoquam potest, quam fuerit in Te virtus spei excellens, cum sic Te Dei curæ, providentiæque commississes, ut ejus misericordia fretus plane confideres, nihil umquam eorum, quæ ad Te pertinerent, Tibi Tuæque saluti, quam unam expetebas, conduceret, defuturum. De caritate autem in Deum, quid loquar? quem cum semper præsentem contemplereris, sic affici consueveras, ut nullum fere temporis momentum excidere paterere, quo non Te in eo virtutis genere exerceres. Itaque flagrabas amore Divinarum rerum, qui sane amor cum Te admirabilem in modum incenderet, in causâ erat, cur altius Tuæ menti, quæ ad auctorem bonorum omnium attinet, imprimerentur; cetera vero, si quæ umquam fuerunt, & si quidem umquam, ea sane contigerunt perraro, ad quæ imbecillitate naturæ convertisses cogitationem, vix leviter Te ipsum tangerent, ac ne vestigium quidem sui in animo Tuo relinquere viderentur. Quamobrem mirabile non erat, quod cum ad sacerdotem accede-

cederes, accedebas autem persape, ab eoque peteres, ut Tibi corporis Christi Servatoris sumendi facultatem daret; rogatus quidquam ne admisisses, quod minus recte abs Te actum putares (nam erat ei compertum ne Sanctos quidem viros omni prorsus culpa vacare solere) nihil Tibi succurrere affirmares, quamvis conscius humanæ debilitatis, eorumque memor, quæ ab Johanne in Priore Epistola scripta fuerant: SI DIXERIMUS QUONIAM PECCATUM NON HABEMUS, IPSI NOS SEDUCIMUS, peccatorem Te esse confitereris. Ex qua re plane constat inter Te, & Catharinam Fliscam Genuensem matronam, sanctissimam feminam hoc interfuisse, quod Tu, qui jam inde a teneris, ut ajunt, unguiculis Te ipsum Deo consecraras, levissimarum, si quas contraxeras, macularum, propterea quod arctissime summo bono conjunctus esses, memoriam nullam haberes; illa ob eandem causam, ne eorum quidem piaculorum, in quæ fortasse ante inciderat, quam vitam agere innocentem, perfectamque coepisset, reminisceretur. Itaque ut scriptum de Te a Majoribus nostris fuit, sic traditum de Catharina est,
Deum

Deum solum spatio aliquot annorum illam habuisse ducem, dumque mors impenderet, muniri Sacramentis Eucharistiæ, extremæque unctionis petuisse, poenitentia vero non item, quod nihil ipsi eorum veniret in mentem, quæ cum ætas vigeret, minus aliquando caute fecisset. Atque is amor tam vehemens, quo arctissime Deo conjunctus eras, diffundebat sese, efficiebatque, ut homines, quanti eos, Dei ejusdem causa penderes, quantaque caritate complectereris, cognoscerent. Namque, ut mittam de egenis dicere, quibus, ut modo animadverti, largitus es quidquid apud Te rerum, & pecuniarum erat; cujusnam tanta orationis vis, tantaque facultas, & copia est, ut eloqui pro dignitate possit, quam insigni in Nosocomiis erga miseros, qui ad verla valetudine conflictarentur, misericordia-usus, quibusque laboribus perfunctus fueris, ut eos non solum consolaberis, sed rebus etiam omnibus adjuvares? Erat scilicet plerisque omnibus, qui Te intuerentur, admirationi, cernere virum ditem olim, fortunatum, e tanta familia, amore in Deum, atque in proximos incitatum,
* * 2 egen-

egentem, miserum, in summa rerum inopia versari, idque eniti, ac laborare, ut tibi omnia, nihil aliis deesset, quod ad vitam commode sustentandam conferret. Quid? si divino consilio in solitudinem revocatus, cum corporibus curandis dare operam absens nequires, tantum sermone, hortatu, & si opus erat, minis, ac redargutione valuisti, ut eos, qui scelesti, improbeque viverent, induxeris ad virtutem, & pietatem colendam? Jam vero eos, qui fastu, luxuque perditii videbantur, cum Te etiam, atque etiam interdum rogassent, ut ipsos ad Te adduci patereris, confidereque fore, ut si eisdem, quod poscerent, negasses, ad sanitatem converterentur, sic eis ad Te aditum interclusisti, ut modo Te convenirent, se imperata facturos promitterent. Cumque fidem non fessissent, obsecrassentque deinceps Te, ut post mortem Tuam eorum recordareris, ita eisdem gessisti morem, ut multis significationibus, qui superstites manserunt, intellexerint, Te quod pollicitus fueras servasse, Tuisque jam precibus, ut est credibile, impetrasse, ut mortem, qualis homines
Chri-

Christianos decebat, obirent. In administrandis autem Tuis, aliorumque rebus, qui ad Te petitum consilium accedere solerent, nonne ita Te continebas, ut uno ore omnes laudarent, admirarenturque Tuam singularem prudentiam? Quod si fuerunt nonnulli, quos tamen perpaucos fuisse intelligo, qui facta quaedam Tua, dictaque reprehendi oportere dicerent, hi certe aut investigandæ veritatis causâ dixerunt, aut non animadvertunt, quæ peculiari afflatu, instinctuque Dei ab optimis hominibus fiunt, ea interdum nobis, vel incaute, vel temere fieri videri, cum ingenia nostra, quæ velut angustiis, limitibusque contineantur, non modo non assequi INSCRUTABILIA SAPIENTIÆ DIVINÆ JUDICIA, sed ne suspicari quidem possint. Jejunia vero, vigiliis, ceteraque omnia, quibus corpus in SERVITUTEM REDIGERE studebas, quæque ad temperantiæ virtutem pertinent, incredibili quadam cura, ac diligentia fuisse abs Te observata, qui neget, arbitror equidem futurum neminem. Quo in genere eo laudandus es magis, quod sic Te cruciaries, ut reprimere cupiditates, si quæ orirentur
pos-

posses, non opprimendum corpus judicares; ne, si oneri cederet, ineptum ad ea, quæ velles, perficienda redderetur. Age vero, de fortitudine, constantiaque animi Tui, quid dicam, qua ne voluntati Dei, qui Te ducebat, resisteres, nihil veritus pericula, in quæ Te ipsum conjicere videbaris, collegisti Te, atque sic tecum constituisti: transeundum vastissimum mare, abeundum in Americam, ad ea loca penetrandum, quæ a trucibus, ferisque hominibus incolerentur, cumque tempus monuisset, alio migrandum, curandumque, ut inde sive plueret, sive æstus fereret, in Templum statis diebus contenderes, divinisque mysteriis interesses, quin iis auscultares, qui aut modum faciendum, aut in urbem redeundum arbitrantur? De justitia nihil attinet dicere, quæ adeo Tibi cordi fuit, ut ne ii quidem inficiarentur, qui (ita ut fit, ubi quisquam in aliquo genere oritur excellens, ut sint, qui nonnihil in ipso inveniant, quod esse reprehendendum putent) Tuam vivendi rationem non solum non probarent quandoque, sed etiam carpere auderent. Quid? ea virtus, quæ in-

cta

cta in mundum a Christo est, & quam appellamus humilitatem, annon adeo Tibi fuit peculiaris, ut Te, resque Tuas omnes nihili penderes, molesteque ferres quidquid de Te ab iis, qui Te ipsum cognovissent, aliqua cum laude Tua dici consuesset? Prætermitto reliqua etsi majora fortasse; ne longior sim, quam postulare ratio videatur. Sed præterire tacitus nullo modo possum, quod est de doctrina, atque eruditione Tua, quæ sanè tanta fuit, ut qui Te ne primis quidem grammaticæ artis elementis dedisse operam certo scirent, non solum mirarentur, sed etiã iis anteponendum censerent, qui cum acutissimis, præstantissimisque ingeniis valuissent, ætatem contriverunt in colendis studiis litterarum. Itaque Cardinalis Aguirrius, & Jacobus Benignus Bossuetius, quorum alter Hispaniæ, alter Galliæ illustre decus, atque ornamentum fuit, & in iis Te, qui caste, integre, sancteque vixissent, & ob egregios libros, qui perscripti abs Te fuissent, imprimisque ob Commentarios in Apocalipsin*, qui pleni sunt rerum optima-

rum,

* In Apocal. n. xi. pag. 24. edit. an. 1689. „C'est a quoi avoit travaillé „ce Saint Homme Grégoire Lopez une des merveilles de nos Jours.

rum ; in litteratissimis viris numerandum existimarunt . Ac Bossuetius quidem , cum opus Tuo simile pararet , Te unum omnium maxime delegit , quem velut exemplar imitaretur . Cum igitur hæc tanta de Te magnorum virorum , qui Te norant , Tuosque libros perlegerant , tot rebus abs Te ipso præclare gestis firmata opinio fuerit , erit sane , cur jure sperare quisque nostrum possit , fore , ut qui Te in Beatorum numerum referri postulant , iidem BENEDICTO XIV. Pontifice , cujus cum in ceteris facultatibus singularis , tum in hac , quæ est de Ritibus summa doctrina , atque eruditio est , voti compotes , Te aliquando more Sanctæ Romanæ Ecclesiæ venerentur . Nam si qua est , Tua ista est causâ scilicet , digna ingenio , sapientia , doctrina Pontificis , qui non superavit modo virorum , qui nostra memoria doctissimi judicarentur ; sed etiam , sin minus superavit , æquavit saltem gloriam superiorum . Atque id sane mihi optatum maxime est , modo & laudi Deo Optimo Maximo , & utilitati Ecclesiæ esse possit .

ERRATA

CORRIGE

Pag. 24	lin. 17.	exomologesim	exomologesim
Pag. 57.	lin. 1.	audeant	non audeant
	lin. 2.	abs eo	ab se
Pag. 69.	lin. 5.	hæc vita nunc non extat	quæ vita adhuc extat
	lin. 9.	sacramenta Ecclesiæ !	sacramenta Ecclesiæ percipienda
Pag. 71.	lin. 24.	hexomologesim	exomologesim
Pag. 76.	lin. 3.	habeat	habeant

